

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN RUHSAL HASTALIKLARA KARŞI İNANÇLARI VE PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ DERSİNİN ETKİSİ¹

BELİFS TOWARDS TO MENTAL ILLNESS AND INFLUENCE OF PSYCHIATRIC NURSING COURSE IN NURSING STUDENTS OF KASTAMONU UNIVERSITY

Ayfer ÖZTÜRK¹, Havva KAÇAN SOFTA¹, Gülşen ULAŞ KARAAHMETOĞLU¹

¹ *Kastamonu Üniversitesi, Fazıl Boyner Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü*

Öz: Bu çalışma Kastamonu Üniversitesi'nde öğrenim gören hemşirelik bölümü öğrencilerinin ruhsal hastalıklara karşı inançlarını ve Psikiyatri Hemşireliği dersinin etkisini değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin ruhsal hastalıklara karşı inançlarının sosyodemografik özelliklerle ilişkisi değerlendirilmiştir. Araştırmanın örneklemini Kastamonu Üniversitesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinden iki grup oluşturmaktadır. Birinci grup psikiyatri teori ve uygulama eğitimi alan (3. sınıf); ikinci grup psikiyatri teori ve uygulama eğitimi alan (4. sınıf) öğrencilerinden oluşturulmuştur. Çalışma, 64'ü 3. sınıf, 91'i 4. Sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 155 öğrenci ile 21 Mart- 21 Nisan 2014 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri Sosyodemografik Bilgi Formu ve Ruhsal Hastalığa Yönelik İnançlar Ölçeği (RHYİÖ) ile toplanmıştır. Veri girişi ve analizler SPSS 16.0 İstatistik Paket Programıyla yapılmış, istatistiksel önemlilik düzeyi olarak $p<0,05$ olarak alınmıştır. Öğrencilerin psikiyatrist ve/veya psikoloğa gitme durumlarına göre RHYİÖ puan ortalamalarının dağılımlarına bakıldığında, psikiyatrist ve/veya psikoloğa gitmeyen öğrencilerin giden öğrencilere göre; toplam ölçek ($p=0,02$, $p<0,05$) "Çaresizlik/Kişilerarası İlişkilerde Bozulma" ($p=0,03$, $p<0,05$) ve "Tehlikelilik" ($p=0,027$, $p<0,05$) alt ölçek puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Psikiyatri dersi alan öğrencilerin RHYİÖ toplam ölçek puan ortalaması 57,76 iken; almayan öğrencilerin RHYİÖ toplam ölçek puan ortalaması 57,88 bulunmuştur. Karşılaştırılan diğer parametrelerde anlamlı fark bulunmamıştır. Daha önce bir psikiyatrist ve/veya psikologdan yardım almamış öğrencilerin yardım alan öğrencilere göre ruhsal hastalığa ilişkin daha fazla olumsuz inanca sahip oldukları bulunmuştur. Psikiyatri dersi ve uygulaması alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında ruhsal hastalıklara yönelik inançlar bakımından anlamlı fark bulunmamakla birlikte, genel olarak ruhsal hastalıklara yönelik olumsuz inançlara sahip oldukları bulunmuştur. Bunun nedeni olarak, psikiyatri eğitimi teorik olarak okulda alsalar bile uygulama alanındaki yetersizlik nedeniyle sahada psikiyatri hastası ile karşılaşma imkanı bulamamaları gösterilebilir. Psikiyatri hemşireliği araştırmacılarının, psikiyatri dersi müfredatlarında öğrencilerin psikiyatri hastalarına karşı olumsuz inançları azaltmaya ve bu konuda farkındalık yaratmaya yönelik psiko- eğitim programlarına daha fazla yer vermeleri önerilebilir. Ayrıca konuyla ilgili farklı tipte eğitim- öğretim yürüten ve daha geniş psikiyatri uygulama alanına sahip hemşirelik okullarından oluşan daha geniş örneklem gruplarında çalışmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Öğrencileri, Ruhsal Hastalık, İnançlar, Psikiyatri Eğitimi

Abstract: This study was made as descriptive in order to evaluate the beliefs toward the Mental illness of nursing school students studying in Kastamonu University and influence of Psychiatric Nursing lection. In addition, it was evaluated the relationship between beliefs of students toward the Mental illness and socio-demographic features. Sample of research is formed by two groups from Kastamonu University Nursing School students. First group formed from students that don't receive psychiatric theory and practice aleducation (3rd grade); second group from students that receive psychiatric theory and practice aleducation (4th grade). Research was completed between the dates 21st March-21st April with 155 students from which 91 are in 3rd grade and 64 are in 4th grade. Research data was collected with Sociodemographic Information Form and Beliefs Toward Mental Illness Scale (BMI). Data entry and analysis were made with SPSS 16.0 Statistical Package Program, level of statistical significance was taken as $p<0,05$. When examined the distributions of BMI point average according to going situation of students to psychiatrist and/or psychologist, it was found that students which don't go to psychiatrist and/or psychologist have total scale average scores ($p=0,02$, $p<0,05$) "Despair-Interpersonal Deterioration in Relations" ($p=0,03$, $p<0,05$), and average scores subscale of "Criticacity" ($p=0,027$, $p<0,05$) subscale was higher than students which go to psychiatrist and/or psychologist. It was found that BMI total point average of students that don't receive psychiatry course was 57,88 while BMI total point average of students that receive psychiatry course was 57,76. There wasn't significant difference in other compared parameters. It was found that students who don't get help from a psychiatrist and/or psychologist before have negative belief toward Mental illness than students who get. It was found that students that receive psychiatry lessons and practice and don't receive have negative belief toward Mental illness generally as well as there wasn't significant difference. As a reason can be shown that even if they receive psychiatrist education the oretically, they had no opportunity to meet psychiatric patients in the field because of in adequacy in application area. It can be recommended to given place to the psycho-educational programs in tended to raise awareness and reduce the negative beliefs of students toward psychiatric patients in psychiatry course curriculum by psychiatric nursing researchers. Al so it can be made the studies in wider sample groups formed from nursing schools where carry out different type education-training about subject and has wider psychiatry practical fields.

Key Words: Nursing Students, Mental Illness, Beliefs, Psychiatric Education

Doi: 10.17360/UHPPD.2015414027

- (1) **Sorumlu Yazar:** Ayfer ÖZTÜRK, Kastamonu Üniversitesi, Fazıl Boyner Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Kastamonu / Türkiye aozturk@kastamonu.edu.tr **Geliş Tarihi / Received:** 17.08.2015 **Kabul Tarihi/ Accepted:** 23.10.2015 **Makalenin Türü:** Type of article (Araştırma – Uygulama / Research -Application) **Çıkar Çatışması / Conflict of Interest:** Yok / None "Etik Kurul Raporu Yok – None of Ethics Committee"

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

1. GİRİŞ

Tutum bireyin psikolojik bir nesne ile ilgili düşünce ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan eğilimleri olarak tanımlanmaktadır. Tutumlar bireyin içinde bulunduğu toplumsal ilişkiler üzerinde kurulmakta ve üyesi olduğu toplumsal sınıfa/gruba dayanmaktadır. Tutumlar gelişim süreci içinde edinilmektedir. Dolayısıyla, yaş, cinsiyet, toplumsal sınıf/katman, etnik köken, yaşanan çevre (kent/kır) gibi etkenler tutumlar üzerine de belirleyici etkide bulunabilmektedirler (Küey, 1995).

Ruhsal hastalık, “insanın duygu, düşünce ve davranışlarında olağan dışı sapmaların, aykırılıkların bulunması” olarak tanımlanabilir. Dünyada ruhsal hastalıklar yaygın olmakla birlikte tüm insanların %25’inden daha fazlasını, yaşamının bir döneminde etkilemektedir. Türkiye’ye bakıldığında ise, toplumun %2-10’unun tedavi gerektirecek düzeyde ruhsal bozukluğu olduğu saptanmıştır (Bostancı, 2005; Ünal ve ark., 2010).

Ruh hastaları ve hastalıklarına ilişkin tutum ve davranışların tarihçesi insanlık tarihi kadar eskidir. Tarihsel süreç içerisinde çağdan çağa ve kültürden kültüre ruhsal bozukluğu olan bireylere farklı tutum ve davranışlar sergilenmiştir. Bazı toplumlar ruh hastalarına özel bir önem verip onlara toplum içerisine kabul ederken bazı toplumlar ise insanlık dışı yaklaşımlar sergileyip toplum dışına itmişlerdir (Bostancı, 2005).

Ruhsal hastalıklara yönelik damgalama ve ayrımcılık ya da dışlama bir çok toplumda yaygın olarak görülmektedir. Ruhsal hastalığa sahip kişilerin eski işlevselliğine dönmesi ise, toplumun ruhsal hastalıklara ilişkin tutumuyla ilişkilidir. Bununla birlikte günümüzde hala, toplumun her kesiminde ruhsal hastalığı olan bireylere yönelik olumsuz ve reddedici tutumların var olduğu bilinmektedir. Halkın hastalarla kişisel bağlantı gerektiren durumlarda daha mesafeli olmak gerekliliği duyduğu, sosyal yakınlık içeren ortamlarda ruhsal hastalığı olan kişilerle etkileşimi kesme eğiliminin olduğu bilinmektedir (Ak: Oban ve Küçük, 2012).

Türkiye’de yapılan bazı araştırmaların sonucunda, toplumda ruhsal hastalıklara yönelik yaygın olumsuz inançlar ve tutumlar şu şekilde sıralanmaktadır: Ruhsal hastalıklar kalp hastalıkları gibi gerçek bir hastalık değildir ve ruhsal hastalar kurumlarda kilitli tutulmalıdırlar. Ruhsal hasta birey asla normal hayatına dönemez ve ruhsal hastalar tehlikelidir. Ruhsal hastalar düşük gelirli işlerde çalışabilirler (Çam ve Bilge, 2011). Ruhsal hastalık ve hasta gibi henüz tam anlamı ile açıklanması zor olan konularda, olumsuz inanç, tutum ve yaklaşımlar sonucunda damgalamanın olması kaçınılmaz görünmektedir (Çam ve Bilge, 2013).

Akıl hastaları ve hastalıkları ile ilgili tutumlar “stigma” kavramını ortaya çıkarmıştır. Stigma (damgalama), bir birey ya da grubun saygınlığını

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

tehlikeye düşüren ve onlara utanç duygusu yaşatan bir durum; bir şeyin normal ya da standart kabul edilmediğini belirten bir im ya da leke olarak tanımlanmaktadır. Birçok toplumda stigmatizasyon ilk olarak akıl hastalarına karşı oluşturulmuştur. Ruhsal bozukluğa sahip olan bir kişi fiziksel hastalığa sahip olan birinden farklı olarak çok daha fazla damgalamaya ve önyargıya maruz kalmaktadır (Kayahan, 2009).

Ruhsal yönden hasta kişilere yönelik reddedici tutumlar daha geniş bir inanç, tutum ve değerler sisteminin parçasıdır. Yardıma gereksinmesi olan kişilere karşı sempati beslenmemesi; “farklı-başka” olan kişi ve kurumlara karşı gelişen yanlış inanışlar; neyin doğru, neyin yanlış olduğu konusundaki katı görüşler akıl hastalarına yönelik olumsuz tutumları belirleyen değerler sisteminin özellikleri olarak belirtilebilir. Ayrıca, bazı toplumsal-kültürel özelliklerin de bu tür olumsuz tutumları etkileyeceği açıktır (Küey, 1995).

Kültürle beraber yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, sosyoekonomik düzey gibi sosyodemografik değişkenler, hastalık konusunda bilgi, ruhsal hastalık tipi ve hasta kişilerle kişisel iletişimin olması, ruhsal hastalıklara yönelik tutumlar üzerinde etkili olabilmektedir. Bunun yanında yasa ve mahkemeler, devlet politikaları ve kitle iletişim araçları da ruhsal hastalıklara yönelik tutumlar üzerinde etkili olabilmektedir (Byrn, 2000; Bilge ve Çam, 2010).

Ruhsal hastalığı olan bireylerin bir şekilde damgalanmaya maruz kalması, ruhsal hastalıklarda uygun yardım aramayı tedaviye uyumu, toplum içinde tedaviyi ve hastaların topluma uyumunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Damgalama, aynı zamanda hastaların eğitim, çalışma ve barınma fırsatlarında da kayıplara yol açabilmektedir (Ünal ve ark., 2010). Toplumun ruhsal hastalıklara yönelik tutumları, hastalıkların önlenmesi, erken tanınması ve sağaltımında doğrudan etkilidir. Damgalama nedeni ile psikiyatrik yardım alamama hastalıkların kronikleşmesine ve olumsuz prognoza neden olmaktadır (Gürlek ve ark., 2005, Oban ve Küçük, 2011)

Meslek yaşamlarında bu hastalarla karşılaşmakta olan hemşire ve hekimlerin ruhsal hastalığa sahip bireylerle ilgili düşünceleri, onların bu hastalara yönelik tutum ve davranışlarını yansıtmaları açısından oldukça önemlidir. Araştırmalar sağlık çalışanlarının ve sağlık alanında çalışacak olan öğrencilerin, psikiyatrik hastalığı olanlara karşı yaklaşımlarında olumsuz önyargıları bulunduğunu göstermektedir. Sağlık çalışanlarının sahip olduğu ruhsal hastalıklarla ilgili olumsuz inançları hastaya etkili bakım vermesini de zorlaştırmaktadır. Gelecekte birey, aile ve toplumla çalışacak, sağlık eğitimi ve danışmanlık hizmeti verecek olan hemşirelik öğrencilerinin, toplumun değişik kesimlerinden belirli inançlar ve önyargılarla geldikleri bu yüzden de öğrencilerin inançlarının belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Hemşirelik öğrencilerinin inançlarının belirlenmesi, eğitim programlarının inançları iyileştirici bir tarzda planlanması için gereklidir. Üniversite öğrencilerinde tutum değişikliği yaratmak, onları ruh sağlığı bozuklukları hakkında bilgilendirerek mümkün olabilir (Bilge ve Çam, 2010, Akgün Çıtak ve ark., 2010, Arıcı ve ark., 2011).

Ruhsal bozukluğa sahip olan bireyin damgalama olmayan ve ayrımsız bir toplumda yaşaması için, o toplumun ruhsal bozukluklara yönelik bilgi ve anlayışının artırılarak olumlu tutumların geliştirilmesi önemlidir (Ak: Oban ve Küçük, 2011).

Bu verilerden yola çıkarak bu araştırmada, hemşirelik öğrencilerinin ruhsal hastalıklara yönelik inançlarını ve psikiyatri hemşireliği dersinin etkinliğini değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda ayrıca aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

Araştırma Soruları

- I. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin ruhsal bozukluğu olan bireylere yönelik inançları nasıldır?
- II. Hemşirelik öğrencilerinin ruhsal bozukluğu olan bireylere yönelik tutumları kişisel özelliklerine (cinsiyet, sınıf düzeyi gibi) bağlı olarak farklılaşmakta mıdır?

III. Hemşirelik öğrencilerinin ruhsal bozukluğu olan bireylere yönelik inançlarında psikiyatri hemşireliği dersinin etkisi var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Grubu

Çalışmanın örneklemini Kastamonu Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümünde 2013-2014 eğitim öğretim yılında öğrenim gören toplam 155 öğrenci (üçüncü sınıf=80 ve dördüncü sınıf =75) oluşturmuştur. Öğrencilerin yaşları 20-24 arasında değişmektedir (Kadın=118, Erkek=37) Çalışmanın verileri 21 Mart- 21 Nisan 2014 tarihleri arasında toplanmıştır. Katılımcılar, psikiyatri hemşireliği ile ilgili teorik ve uygulamalı eğitim almamış olan 3. sınıf öğrencileri ve psikiyatri hemşireliği teorik ve uygulamalı eğitimi almış 4. sınıf öğrencileri olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Psikiyatri dersi ilk üç hafta için uygulama olmaksızın haftada 22 saat teorik olarak verilmiş ardından haftada 16 saat uygulama ve 6 saat teoriyle beraber yürütülmüştür. Öğrencilere araştırma hakkında aydınlatıcı bilgi verilerek sözel onamları alındıktan sonra uygulamaya geçilmiştir.

2.2. Araştırmada Kullanılan Ölçüm Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak “Sosyo-demografik Veri Formu” ile “Ruhsal Hastalığa Yönelik İnançlar Ölçeği (RHYİÖ)” kullanılmıştır:

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

2.2.1. Sosyodemografik Veri Formu: Çalışmaya katılan öğrencilerin ruhsal inançlarını etkileyebileceği düşünülen; yaş, cinsiyet, yaşadığı sosyal çevre, anne ve babanın çalışıp çalışmama durumu, ailenin gelir seviyesi, kişinin daha önce bir psikiyatrist ya da psikoloğa başvurma durumu, ailede psikiyatrik tedavi öyküsü bulunması durumu, ruhsal hastalığı olan bireyle karşılaşma durumu gibi sosyodemografik özelliklerini içeren 16 sorudan oluşmaktadır.

2.2.2. Ruhsal Hastalığa Yönelik İnançlar Ölçeği (RHYİÖ): 1998 yılında Hirai ve Clum (2000) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirliğini Bilge ve Çam tarafından 2008 yılında yapmıştır. Ölçek; 6'lı Likert tipindedir; “Tamamen katılmıyorum: 0”, “Çoğunlukla katılmıyorum: 1”, “Kısmen katılmıyorum: 2”, “Kısmen katılıyorum: 3”, “Çoğunlukla katılıyorum: 4”, “Tamamen katılıyorum: 5” şeklinde puanlanmaktadır. Geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasında cronbach alpha katsayıları toplam ölçek için 0.82, çaresizlik ve kişilerarası ilişkilerde bozulma alt ölçeği için 0.80, tehlikeli alt ölçeği için 0.71 ve utanma alt ölçeği içinse 0.69'dur (Bilge ve Çam, 2008).

Tehlikelilik Alt ölçeği (TAÖ): Ruhsal hastalıkların ve hastaların tehlikeli olduğu ile ilgili sekiz maddeden oluşur (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 13) ve bu alt ölçekten alınabilecek puan 0-40 arasındadır.

Çaresizlik ve Kişilerarası İlişkilerde Bozulma Alt Ölçeği (ÇKİB): Ruhsal hastalıkların kişilerarası ilişkiyi etkileme ve buna bağlı çaresizlik durumlarını içeren 11 maddeden (8, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21) oluşur. Ruhsal hastalıklı bireylerle kişilerarası ilişkide engellenmeyi ve çaresizlik yaşamayı ifade eder. Bu alt ölçekten alınabilecek puan 0-55 arasındadır

Utanma Alt Ölçeği (UAÖ): Bireylerin ruhsal hastalığa yönelik utanma duygusu yaşadığını ifade eder. Alt ölçek 12. ve 15. maddeleri içermektedir ve bu alt ölçekten alınabilecek puan 0-10 arasında değişir.

Ölçek hem toplam puan, hem de alt ölçek puanları üzerinden yorumlanmakta olup, ölçek ve alt ölçeklerden alınan yüksek puan olumsuz inancı ifade etmektedir.

2.3. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın uygulanabilmesi için Kastamonu Üniversitesi, Fazıl Boyner Sağlık Yüksekokulu müdürlüğünden izin alınmıştır. Çalışmanın amacı katılımcılara sözlü olarak açıklanmış ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden sözlü onamları alındıktan sonra araştırma kapsamına alınmışlardır.

2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma yalnızca bir üniversitenin Sağlık Yüksekokulu hemşirelik bölümünde öğrenim

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

gören öğrenciler ile yürütülmüştür. Araştırmanın sonuçları diğer üniversitelerde öğrenim gören hemşirelik öğrencileri için genellenemez. Ayrıca Kastamonu'da bir Üniversite hastanesinin olmaması, psikiyatri uygulama alanının yetersiz olması, öğrencilerin psikiyatri hastası ile karşılaşma olanağını azaltmaktadır. Özetle; örneklem sayısının az olması, öğrencilerin sadece bir okuldan alınması ve sonuçların evreni temsil etmemesi, psikiyatri hemşireliği dersi için öğrencilerin çıkabileceği uygulama alanının yetersizliği araştırma sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

2.5. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizi, Statistical Package For Social Science (SPSS 16 for Windows) kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerin gösterilmesi amacıyla, kategorik değişkenler için sayı ve yüzdeler, sürekli değişkenler için ise ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Öğrencilerle ilgili tanıtıcı bilgiler sayı ve yüzde olarak verilmiştir. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile RHİYÖ'nün alt boyut puan ortalamalarının karşılaştırılmasında Tek Yönlü Varyans Analizi

(ANOVA) ve Bağımsız Grup t Testi (Independent Sample t test) kullanılmıştır. İstatistiksel önemlilik düzeyi olarak $p < 0.05$ alınmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmaya yaşları 20 ile 24 arasında değişen toplam 155 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin %76.1'i kadın ve %23.9'u erkektir. Öğrencilerin %58.7'si (91 kişi) 3. sınıf ve %41,3'ü (64 kişi) 4. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 72'si (%46.5) 20-21 yaş arasında, 72'si (46.5) 22-23 yaş arasında, 11'i (%7.1) 24 yaş ve üstü olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin tamamına yakınında (%94.8) aile gelir seviyesi orta düzeydedir. Öğrencilerin %52.9'nun yetiştiği sosyal çevre il iken, %34.8'nin yetiştiği sosyal çevre ilçedir. Öğrencilerin tamamına yakınında annenin çalışmadığı (%89,7), babanın çalıştığı (79,4) görülmüştür.

Öğrencilerin babalarının eğitim durumu en az ilkökul düzeyinde iken (%41,9), anneler arasında okur-yazar olmayanlar da görülmektedir (%7.1) ((Tablo, 1).

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	118	76,1
Erkek	37	23,9
Yaş		
20-21 yaş	72	46,5
22-23 yaş	72	46,5
24 yaş ve üstü	11	7,1
Yaşanılan Sosyal Çevre		
İl	82	52,9
İlçe	54	34,8
Köy	19	12,3
Sınıf		
3.sınıf	64	41,3
4.sınıf	91	58,7
Ailenin Gelir Düzeyi Algısı		
Orta	147	94,8
Yüksek	8	5,2
Anne Eğitim Düzeyi		
Okur- yazar Değil	11	7,1
İlkokul	98	63,2
Ortaokul	20	12,9
Lise	21	13,5
Üniversite ve üstü	5	3,2
Baba Eğitim Düzeyi		

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

İlkokul	65	41,9
Ortaokul	27	17,4
Lise	39	25,2
Üniversite ve üstü	24	15,5
Annenin Çalışma Durumu		
Çalışıyor	16	10,3
Çalışmıyor	139	89,7
Babanın Çalışma Durumu		
Çalışıyor	123	79,4
Çalışmıyor	32	20,6
Toplam	155	100,0

Öğrencilerin psikiyatri dersi alma ve uygulamasına çıkma durumları incelendiğinde; %41.3'nün psikiyatri dersini ve uygulamasını aldığı, %58.7'sinin psikiyatri dersi uygulamasını almadığı bulunmuştur. Yine öğrencilerin %85.2'sinin daha önce bir psikiyatrist ve/veya psikoloğa başvurmadığı, %14.8'nin daha önce bir psikiyatrist ve/veya psikoloğa başvurduğu bulunmuştur. Öğrencilerin

%61,9'u daha önce ruhsal hastalığı olan bir bireyle karşılaştığını ve %35.5'i ruhsal hastalığı olan bireyle yakınlığını "hastam" şeklinde ifade etmişlerdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%85.2) ailesinde psikiyatrik muayene ve/veya tedavi öyküsünün bulunmadığı saptanmıştır (Tablo 2).

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 2. Öğrencilerin Psikiyatri ile İlgili Özelliklerinin Dağılımı

	N	%
Psikiyatri Dersi (Teorik) Alma Durumu		
Aldım	64	41,3
Almadım	91	58,7
Psikiyatri Uygulamasına Çıkma Durumu		
Çıktım	64	41,3
Çıkmadım	91	58,7
Psikiyatrik Muayene ve Tedavi Öyküsü Bulunma Durumu		
Evet	26	16,8
Hayır	129	83,2
Psikiyatrist/ Psikoloğa Başvurma Durumu		
Evet	23	14,8
Hayır	132	85,2
Ailede Psikiyatrik Muayene/Tedavi Öyküsü Bulunma Durumu		
Evet	23	14,8
Hayır	132	85,2
Ruhsal Hastalığı Olan Bireyle Karşılaşma Durumu		
Evet	96	61,9
Hayır	59	38,1
Ruhsal Hastalığı Olan Bireyle Yakınlık Derecesi		
Akraba, aile dostum	24	15,5
Arkadaşım	18	11,6
Komşum	16	10,3
Hastam	55	35,5

Tablo 3’de öğrencilerin, yaş, cinsiyet, maddi durum, yetiştiği sosyal çevre, psikiyatri dersi ve uygulaması alıp almama durumu, ruhsal hastalığı olan bireyle karşılaşma durumu, ruhsal hastalığı

olan bireyle yakınlık derecesi, daha önce bir psikiyatrist ve/veya psikoloğa başvurma durumu, ailede psikiyatrik muayene ve/veya tedavi öyküsünün bulunması durumu, anne ve babanın eğitim

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

durumu, ailenin gelir seviyesi, anne ve babanın çalışıp çalışmama durumuna göre RHYİÖ puan ortalamalarının karşılaştırılması gösterilmektedir (Tablo 3).

Kız öğrencilerin RHYİÖ toplam ölçek puan ortalaması 57.80±14,41 iken erkek öğrencilerin 57,92±13,70 olarak bulunmuştur. Psikiyatri dersi alan öğrencilerin RHYİÖ toplam ölçek puan ortalaması 57,76 iken; almayan öğrencilerin RHYİÖ toplam ölçek puan ortalaması 57,88 bulunmuştur.

Öğrencilerin psikiyatrist ve/veya psikoloğa başvurma durumlarına göre RHYİÖ puan ortalamalarının dağılımlarına bakıldığında, psikiyatrist ve/veya psikoloğa başvurmayan öğrencilerin başvuran öğrencilere göre; RHYİÖ toplam ölçek puan ortalamaları ile ($p=0,02$), “Çaresizlik-Kişilerarası İlişkilerde Bozulma” ($p=0,03$, $p<0,05$) ve “Tehlikelilik” ($p=0,027$, $p<0,05$) alt ölçek puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre RHYİÖ Puan Ortalamalarının Dağılımı

Tanıtıcı Özellikler	Çaresizlik-Kişilerarası İlişkide Bozulma Alt Ölçeği				Tehlikelilik Alt Ölçeği				Utanma Alt Ölçeği				TOPLAM			
	Ort.	ss	test	p	Ort.	ss	Test	p	Ort.	ss	test	p	Ort.	ss	test	p
Cinsiyet																
Kadın	30,61	8,91	-,198	,843	25,17	6,23	,637	0,525	1,93	2,29	-,1486	,139	57,80	14,41	-,042	,967
Erkek	30,94	8,74	t*		24,43	5,87	t		2,59	2,59	t		57,92	13,70	t	
Sınıf																
3.Sınıf	30,22	9,69	-,714	,476	25,33	6,78	,752	0,453	1,95	2,43	-,786	,433	57,48	15,63	-,329	,742
4.Sınıf	31,24	7,77	t		24,59	5,28	t		2,25	2,31	t		58,24	12,39	t	
Psikiyatri Dersi Alma Durumu																
Aldım	31,05	8,65	,423	,673	24,35	5,63	-,1085	0,280	2,19	2,30	,426	,671	57,76	13,63	-,050	,961
Almadım	30,43	9,01	t		25,44	6,46	t		2,02	2,44	t		57,88	14,66	t	
Psikiyatri Uygulamasına Çıkma Durumu																
Uygulamaya Çıktım	30,81	8,58	,147	,884	24,33	5,65	-,1112	0,268	2,25	2,29	,701	,485	57,57	13,67	-,188	,851
Uygulamaya Çıkmadım	30,60	9,07	t		25,45	6,45	t		1,98	2,44	t		58,01	14,64	t	
Psikiyatrik Muayene /Tedavi Öyküsü Bulunma Durumu																
Evet	27,62	10,67	-,1962	,052	23,56	7,12	-,1279	0,203	2,04	2,27	-,122	,903	53,52	17,98	-,1669	,097
Hayır	31,31	8,33	t		25,27	5,92	t		2,10	2,40	t		58,67	13,27	t	
Psikiyatrist /Psikoloğa Başvurma Durumu																
Evet	25,65	8,26	-,3040	,003*	22,39	6,62	-,2234	0,027	1,39	2,04	-,1536	,127	49,43	14,23	-,3165	,002*
Hayır	31,57	8,67	t		25,45	5,96	t		2,21	2,42	t		59,32	13,72	t	
Ailede Psikiyatrik Muayene/Tedavi Öyküsü																
Evet	29,57	9,71	-,659	,511	23,74	5,40	-,1063	0,289	2,43	2,45	,753	,453	55,74	14,78	-,765	,446
Hayır	30,89	8,71	t		25,21	6,25	t		2,03	2,37	t		58,20	14,12	t	
Ruhsal Hastalığı Olan Bireyle Karşılaşma Durumu																
Evet	30,90	8,39	,374	,709	24,87	5,82	-,307	0,760	1,94	2,37	-,1022	,308	57,82	13,27	-,010	,992
Hayır	30,34	9,62	t		25,19	6,67	t		2,34	2,39	t		57,84	15,73	t	
Ailenin Gelir Düzeyi Algısı																
Orta	30,51	8,94	-,1047	,297	24,97	6,23	-,180	0,857	2,06	2,31	-,653	,515	57,61	14,37	-,827	,410
Yüksek	33,88	6,31	t		25,38	4,44	t		2,63	3,54	t		61,88	10,70	t	
Annenin Çalışma Durumu																
Çalışıyor	29,19	9,25	-,716	,475	24,06	6,36	-,640	,523	2,38	2,71	,505	,614	55,63	14,81	-,655	,513
Çalışmıyor	30,86	8,81	t		25,10	6,12	t		2,06	2,34	t		58,09	14,16	t	

UHPPD

www.uhppergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Babann Çalışma Durumu																
Çalışıyor	30,26	9,34	-1,169	,244	24,75	6,39	-,978	0,330	1,89	2,13	-,2035	,044	56,97	15,00	-,1467	,144
Çalışmıyor	32,31	6,46	t		25,94	5,02	t		2,84	3,06	t		61,09	10,21	t	
Yaş																
20-21 yaş	29,61	9,79	1,253	,289	24,63	6,78	1,302	0,275	2,04	2,33	2,019	,136	56,24	15,59	1,139	,323
22-23 yaş	31,89	7,78	F*		25,70	5,20	F		1,93	2,42	F		59,69	12,40	F	
24 yaş ve üstü	29,82	8,71			22,82	7,14			3,45	2,16			56,09	15,53		
Total	30,69	8,84			24,99	6,14			2,09	2,38			57,83	14,20		
Yaşanılan Sosyal Çevre																
İl	29,90	9,46	,773	,464	24,17	6,49	1,931	0,149	1,98	2,39	,201	,818	56,01	15,39	1,662	,193
İlçe	31,83	8,67	F		26,28	5,48	F		2,22	2,15	F		60,57	13,41	F	
Köy	30,79	6,24			24,95	5,99			2,21	2,97			57,95	9,66		
Total	30,69	8,84			24,99	6,14			2,09	2,38			57,83	14,20		
Annenin Eğitim Düzeyi																
Okur Yazar Değil	33,45	7,35	,457	,767	26,73	3,07	,475	0,754	2,64	3,04	1,464	,216	62,82	10,20	,441	,779
İlkokul	30,72	8,62	F		24,58	6,05	F		1,85	2,19	F		57,12	13,52	F	
Ortaokul	29,40	10,70			25,79	8,66			2,25	2,29			57,95	18,60		
Lise	29,90	9,38			25,52	5,48			2,29	2,81			57,71	15,62		
Üniversite	32,40	7,34			24,00	4,85			4,20	2,17			60,60	12,20		
Total	30,69	8,84			24,99	6,14			2,09	2,38			57,83	14,20		
Babannın Eğitim Düzeyi																
İlkokul	30,46	8,61	,995	,397	24,83	6,12	,384	0,765	2,46	2,76	1,162	,326	57,75	14,16	,571	,635
Ortaokul	29,96	10,18	F		25,12	7,90	F		1,78	1,83	F		57,23	16,78	F	
Lise	32,66	8,49			25,74	5,31			1,64	2,05			60,00	13,29		
Üniversite	29,00	8,40			24,08	5,47			2,17	2,24			55,25	13,04		
Total	30,69	8,84			24,99	6,14			2,09	2,38			57,83	14,20		

^a Bağımsız Grup t Testi

^b One Way – ANOVA Test

$p < 0,05$

4. YORUM/TARTIŞMA

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin ruhsal hastalığa ilişkin inançları ve etkileyen faktörler değerlendirilmiştir. Literatürde Sosyodemografik özelliklerin ruhsal hastalığa ilişkin tutum ve inançlara etkisini değerlendiren çalışmalarda farklı sonuçların elde edildiği görülmektedir. Bu farklılığın çalışmanın yürütüldüğü grubun kültürel özelliklerinden, ruhsal hastalıklarla ilgili bilgi eksikliğinden, yetişme tarzından, bulunduğu çevredeki ruh sağlığı hizmetlerin ulaşılabilirliğinden ve araştırmada kullanılan ölçüm araçlarından kaynaklandığı söylenebilir. Ruhsal hastalığa ilişkin genel inançların; “ruhsal hastalığı olanlar tehlikelidir, kişilerarası ilişkide davranışları kontrol

edilemez ve uygunsuzdur, hastalık tedavi edilemez” şeklinde olduğu belirtilmektedir (Akgün Çıtak ve ark, 2010).

Bu çalışmada kız hemşirelik öğrencilerinin RHYİÖ alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları sırasıyla; “Çaresizlik=30.61±8.91”, “Tehlikelilik=25.17±6.23”, “Utanma=1.93±2.29”, ve “Toplam= 57.80±14.41”; erkek öğrencilerde ise sırasıyla; “Çaresizlik=30.94±8.74”, “Tehlikelilik=24.43±5.87”, “Utanma=2.59±2.59, Toplam=57.92±13.70” bulunmuştur. Taşkın ve arkadaşlarının (2003) sağlık yüksekokulu öğrencilerinin şizofreni ile ilgili tutumlarının inceledikleri çalışmada, öğrencilerin şizofrenili tanımlı hastalarla yakınlık kurma konusunda isteksiz oldukları ve

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

toplumdan daha fazla reddedici ve dışlayıcı bir tutuma sahip oldukları belirtilmiştir (Taşkın ve ark., 2003). Özmen ve arkadaşlarının (2003) sağlık yüksekokulu öğrencilerinin depresyon ile ilgili tutumlarını inceledikleri başka bir çalışmada öğrencilerin depresyon olgusuna bir ruhsal hastalık olarak baktığı ve tutumlarının genelde olumlu yönde olduğu görülmüştür (Özmen ve ark., 2003). Doğan (1992) hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin ruhsal hastalıklara ve ruhsal rahatsızlığı olan bireylere yönelik tutumlarını değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmasında, hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hastaları ve hastalıklarına karşı olumlu tutum geliştirmelerinde eğitimin önemli olduğunu bildirmiştir (Doğan, 1992). Çıtak ve arkadaşlarının (2010), üniversite öğrencilerinin ruhsal hastalıklara yönelik inançlarını değerlendirdikleri çalışmasında, öğrencilerin ruhsal hastalıklara karşı inanç ölçeği sonucuna göre öğrencilerin ruhsal hastalıklara yönelik inançlarının olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Akgün Çıtak ve ark., 2010). Yine Bozkurt ve Top'un benzer bir çalışmasında (2009) hemşirelik öğrencilerinin ruhsal hastalığa yönelik inançlarının olumlu olduğu bulunmuştur (Bozkurt ve Top, 2009). Bu çalışma bulguları Bozkurt'un çalışma bulguları ile benzerlik gösterirken, Akgün Çıtak ve arkadaşlarının çalışma bulgularına göre öğrencilerin RHYİÖ puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Bu çalışmada RHYİÖ sonuçlarına göre hemşirelik öğrencilerinin ruhsal hastalıklara

yönelik inançlarının olumlu olduğu söylenebilir. Yine de hemşirelik öğrencilerinin ruhsal hastalığa yönelik negatif inançları beklenenden daha yüksek bulunmuştur.

Çalışmada kız öğrenciler, RHYİÖ toplam ölçek puanından 105 üzerinden $57,80 \pm 14,41$, erkek öğrenciler ise, $57,92 \pm 13,70$ puan almıştır. Öğrencilerin cinsiyetleri ile ruhsal hastalıklara yönelik inanç ölçeğinin toplam ölçek ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmüştür. Cinsiyet ve ruhsal hastalıklara yönelik tutumu inceleyen başka bir çalışmada kadınların erkeklere göre ruhsal hastalıklara yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu ve ruhsal hastalığı olan bireylere daha az sosyal mesafe koydukları bildirilmiştir (Akdede ve ark., 2004). Yine bazı çalışmalarda, kadınların erkeklere göre ruhsal hastalığa karşı daha az önyargıya ve hastalığın tedavi edilebilirliğine ilişkin daha olumlu görüşlere sahip oldukları ileri sürülmektedir (Morrison ve ark., 1993; Aghanwa, 2004). Örneğin Savrun ve arkadaşlarının (2007) üniversite öğrencilerinde yaptıkları bir çalışmada, psikiyatrik rahatsızlığı olan bireylere karşı kız öğrencilerin erkeklere göre daha önyargısız olduğu bulunmuştur (Savrun ve ark., 2007). Ancak literatürde bunun aksini belirten çalışmalara rastlamak da mümkündür (Oban ve Küçük, 2011; Javed ve ark., 2006; Riana ve ark., 2008). Örneğin Oban ve Küçük'ün (2011) lise öğrencileri ile gerçekleştirdikleri çalışmada

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

öğrencilerin ruhsal hastalıklara yönelik sosyal mesafe ve tutumları ile cinsiyet değişkeni arasında fark olmadığı bulunmuştur (Oban ve Küçük , 2011). Bu çalışmadaki cinsiyetin ruhsal hastalığa yönelik inancı etkilemediğini gösteren bulgu, ruhsal hastalıklara ilişkin tutumun cinsiyetten etkilenmediğini gösteren diğer çalışma bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Çalışmada öğrencilerin aile gelir düzeylerine göre RHYİÖ toplam ölçek ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır. Ancak literatür incelendiğinde genel olarak, düşük sosyoekonomik düzeye sahip bireylerin ruhsal hastalıklara yönelik daha fazla olumsuz tutumlarının olduğu bildirilmektedir. Sosyoekonomik düzeyin damgalama tutumları üzerine etkisi incelendiğinde, üst sosyoekonomik düzeye sahip kişilerin ruhsal hastalıklarla ilgili daha çok bilgi sahibi oldukları ve ruhsal hastalığı olan kişilere karşı daha hoşgörülü oldukları görülmüştür (Ersoy ve Varan, 2007). Dessoki ve Hifnawy'nin çalışmasında (2009) düşük sosyoekonomik durumun psikiyatrik hastalığa yönelik inancı olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir (Dessoki ve ark., 2009).

Bu çalışmada öğrencilerin yüzde 14.8'i ailelerinde psikiyatrik muayene ve tedavi öyküsü olduğunu belirtmişlerdir. Ancak ailelerinde psikiyatrik tedavi öyküsü olan ve olmayan grupların RHYİÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Arkar (1992) ruhsal has-

talığı olan kişilerle ilişkinin tutumlar üzerine olan etkisini değerlendirdiği çalışmasında, doğrudan deneyimin anlamlı bir tutum farkına neden olmadığını belirtmiştir (Arkar, 1992). Yine Oban ve Küçük ergenler üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında ailelerinde psikiyatrik sorunu olan ve olmayan ergenler arasında ruhsal hastalıklara yönelik anlamlı bir tutum farkının olmadığını bildirmişlerdir (Oban ve Küçük, 2011). Ancak literatürde, kendisinde ve ailesinde psikiyatrik hastalık öyküsü olduğunu bildiren öğrencilerin psikiyatrik hastalığa yönelik inançlarının daha olumlu olduğunu gösteren çalışmalar da görülmektedir (Dessoki ve ark., 2009; Penn ve ark., 1999). Örneğin Angermeyer ve arkadaşlarının (2004) yaptıkları bir çalışmada, ruhsal hastalığa aşına olmanın hastaların tehlikeli olduğu inancını ve bunun paralelinde korku ve uzaklaşma isteğini azalttığı ileri sürülmektedir (Angermeyer ve ark., 2004). Bu çalışma bulguları Arkar (1992) ile Oban ve Küçük (2011)'ün çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Daha önce bir psikiyatrist/psikoloğa başvurarak destek alan grupta bulunan öğrencilerin RHYİÖ toplam ölçek puan ortalamalarının dağılımlarına bakıldığında, daha önce psikiyatrist/psikoloğa başvurmamış olan öğrencilerin psikiyatrist/psikoloğa başvurmuş olan öğrencilere göre; “Çaresizlik/ Kişilerarası İlişkilerde Bozulma” ($p=0,03$, $p<0,05$) ve “Tehlikelilik” ($p=0,027$, $p<0,05$) alt ölçek puan ortalamalarının daha yüksek olduğu, diğer puan

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

ortalamları arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Oban ve Küçük çalışmalarında (2011), daha önce psikiyatrik rahatsızlığı olup destek alan grupta bulunan öğrencilerin RHYİÖ'nin "Tehlike-lilik" alt boyutundaki puan ortalamalarının anlamlı olarak daha düşük olduğu bulunmuştur (Oban ve Küçük, 2011). Araştırma bulgularımız Oban ve Küçük'ün bulguları paralellik göstermektedir. Psikiyatrik öyküsü olan öğrencilerin olmayan öğrencilere göre daha olumlu tutumlarının olduğu, ruhsal hastalığa sahip kişileri *tehlikeli* algıladıkları ve bu konuda empati yapabildikleri, aynı zamanda ruhsal hastalıklı bireylerle daha rahat kişilerarası ilişki kurabildikleri söylenebilir (Oban ve Küçük 2011).

Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin daha önce psikiyatri eğitimi ve uygulaması alma durumu ile RHYİÖ toplam ölçek ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farkın olmadığı görülmüştür. Küçük ve arkadaşları (2009) benzer bir çalışmada, hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinde psikiyatri hemşireliği dersi uygulamasının ruhsal hastalıklara yönelik tutumları üzerine etkisini araştırmışlardır. Araştırmada öğrencilerin psikiyatri stajı öncesi ve sonrası tutum puanları arasında istatistiksel olarak fark olduğu saptanmıştır (Küçük ve ark., 2009). Sabancıoğulları ve arkadaşlarının (2009) yapmış oldukları benzer bir çalışmada ise, hemşirelik öğrencilerini ruh sağlığı dersi aldıktan sonra psikiyatri hastalarına

karşı daha olumlu bir tutuma sahip oldukları bulunmuştur (Sabancıoğulları ve ark., 2009). Kızılkaya ve Beydağ'ın (2009) yapmış olduğu başka bir çalışmada ise, hemşirelik öğrencilerine verilen Ruh sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin Ruhsal Sorunlu Bireylere Yönelik Toplum Tutumları Ölçeği (RSTTÖ) puanlarına olumlu etki yaptığı görülmüştür (Kızılkaya ve Beydağ, 2009). Öz ve İnci'nin (2009) Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik bölümü öğrencilerinde gerçekleştirdikleri benzer bir çalışmada, öğrencilerin başlangıçta olumsuz olan tutumlarının Psikiyatri Hemşireliği dersi sonrasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olumlu yönde değiştiği bulunmuştur (Öz ve İnci, 2009). Bulut ve Ekinci'nin (1996), üç farklı üniversitedeki hemşirelik bölümü öğrencileri ile gerçekleştirdikleri çalışmada, Psikiyatri Hastalıkları ve Hemşireliği dersinin öğrencilerin, psikiyatri hastalarına bakışını olumlu yönde etkilediği bulunmuştur (Bulut ve Ekinci, 1996). Oban ve Küçük'ün (2012), lise öğrencilerine verilen şizofreniye yönelik bilgilendirme eğitiminin sosyal mesafe ve tutuma etkisini belirlemek amacıyla yaptıkları yarı deneysel çalışmada ergenlere yönelik okul ruh sağlığı programlarının sosyal mesafe ve tutumlarda etkili olabileceği sonucuna varılmıştır (Oban ve Küçük, 2012). Bu çalışmada psikiyatri hemşireliği dersini alan ve almayan öğrencilerin arasında ruhsal hastalıklara yönelik anlamlı bir tutum farkı saptanmamış olsa da, genel olarak hemşirelik öğrencilerinin ruhsal hastalıklara yönelik

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

olumlu bir tutum içinde oldukları görülmektedir. Ancak istenilen düzeyde değildir.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Psikiyatri dersi ve uygulaması alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında ruhsal hastalıklara yönelik inançlar bakımından anlamlı fark bulunmamakla birlikte, öğrencilerin genel olarak ruhsal hastalıklara yönelik olumsuz inançlara sahip oldukları bulunmuştur. Bunun nedeni olarak, Psikiyatri eğitimini teorik olarak okulda alsalar bile uygulama alanındaki yetersizlik nedeni ile sahada psikiyatri hastası ile karşılaşma imkanı bulamamaları gösterilebilir.

Psikiyatri hemşireliği araştırmacılarının, psikiyatri dersi müfredatlarında öğrencilerin psikiyatri hastalarına karşı olumsuz inançları azaltmaya ve bu konuda farkındalık yaratmaya yönelik psiko-egitimsel programlara daha fazla yer vermeleri önerilebilir.

Ayrıca konuyla ilgili farklı tipte eğitim- öğretim yürüten ve daha geniş psikiyatri uygulama alanına sahip hemşirelik okullarından oluşan daha geniş örneklem gruplarında çalışmalar yapılabilir. Psikiyatri eğitim programlarına bilgi, inanç, tutum ve davranış değiştirmeye yönelik özel eğitim programlarının eklenmesi de önerilebilir (Bilge ve Çam, 2010).

Öğrencilerin hastaları daha terapötik ortamlarda gözlemleyebilmesi ve iletişim yeteneklerini daha

fazla geliştirebilmeleri için psikiyatri klinikleri öğrencilerin de bu bağlamda yararlanabilecekleri şekilde düzenlenmelidir. Ekip işbirliği, danışmanı etkin bir biçimde kullanabilme, teorikte verilen iletişim tekniklerini uygulamada daha fazla kullanabilme konularıyla ilgili, tutum değiştirmeye yönelik özel eğitim programları geliştirilmelidir (Kayahan, 2009).

Toplumun ruhsal sorunu olan bireylere yönelik olumlu tutumlar oluşturmasında önemli rol oynayacak olan hemşirelerin, öncelikli olarak kendi tutumları konusunda farkındalık geliştirmeleri gerekmektedir. Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği dersi de öğrencilerin bu alanla ilgili bilgi ve becerileri kazanmalarının yanında, kendilerine ait tutumların da farkına varmalarını, kazanmış oldukları bu farkındalık ile olumsuz olan tutumları olumlularla değiştirmelerini hedefleyen derslerden biridir. Bu doğrultuda hemşirelik eğitimi müfredatı son sınıfta yer alan Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği dersinin öğrencilerin mevcut olumsuz tutumlarının değiştirilmesi için önemli bir fırsat olarak değerlendirilmesinin de uygun olacağı düşünülmektedir (Öz ve İnci, 2009).

6. KAYNAKLAR

AGHANWA, H.S., (2004). Attitude toward and knowledge about Mental illness in Fiji islands. *Int J Soc Psychiatry*, 50:361-375

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

- AKDEDE, B.B.K., ALPTEKİN, K., TOPKAYA, Ş.Ö., BELKIZ, B., NAZLI, E., ÖZSİN, E., PİRİ, Ö., SARAÇ, E., (2004).** Gençlerde Şizofreniyi Damgalama Düzeyi. Yeni Symposium, 42; (3): 113-7
- AKGÜN ÇITAK, E., BUDAK, E., KAYA, Ö., ÖZ, Ş., ŞAHİN, S., TARAN, N., TÜRKER, E., (2010).** Başkent Üniversitesi'nde Öğrenim Gören Hemşirelik Öğrencilerinin Ruhsal Hastalıklara Karşı İnançlarının Belirlenmesi. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi, 68–73
- ANGERMEYER, M. C, MATSCHINGER H, PATRICK W., (2004).** Familiarity with Mental Illness and Social Distance From People with Schizophrenia and Major Depression: Testing A Model Using Data From A Representative Population Survey. Schizophr Research, 69:175-182
- ARICI, F., ULAŞ, Ö., DEMİRTAŞ, S., (2011).** Üniversite Öğrencilerinin Ruhsal Sorunları Olan Bireylere İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. 20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Bildiri Özetleri Kitabı, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, 344-345
- ARKAR, H., (1992).** Akıl Hastaları ile Tutumlar: Deneyim ve Psikopatolojinin Etkisi. Türk Psikiyatri Dergisi, 3; (4):43-248
- BİLGE, A., ÇAM, O., (2008).** Ruhsal Hastalığa Yönelik İnançlar Ölçeği'nin Geçerliliği ve Güvenilirliği. Anadolu Psikiyatri Dergisi, 9:91-96
- BİLGE, A., ÇAM, O., (2010).** Ruhsal Hastalığa Yönelik Damgalama ile Mücadele. TAF Prev Med Bull, 9(1):71-78
- BOSTANCI, N., (2005).** Ruhsal Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Stigma ve Bunun Azaltılmasına Yönelik Uygulamalar, Düşünen Adam, 18(1): 32-38.
- BOZKURT, S., TOP, E.D., (2009),** Hemşirelik Öğrencilerinin Ruhsal Hastalığa Karşı İnançlarının Belirlenmesi. III. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi Özet Kitabı, ss: 122
- BULUT, N., & EKİNCİ, M., (1996).** Psikiyatri Hastalıkları ve Hemşireliği Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğrencilerin Bilgi Düzeyleri ve Tutumları İle Uygulama Sonrası Bu Derse Bakış Açılarının Değişip Değişmediğinin Araştırılması, Atatürk Üniversitesi Dergisi, 66-74
- BYRNE, P., (2000).** Stigma of Mental illness and ways of diminishing it. Advance in Psychiatric Treatment, 6:65-72
- ÇAM, O., BİLGE, A., (2011).** Türkiye'nin Batısında Yaşayan Halkın Ruhsal Hastalığa ve Hastalara Yönelik İnanç ve Tutumlarının

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

- Belirlenmesi, New/Yeni Symposium Journal, 49(3):131-140
- ÇAM, O., BİLGE, A., (2013).** Türkiye’de Ruhsal Hastalığa/Hastaya Yönelik İnanç, Tutum ve Damgalama Süreci: Sistematik Derleme Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 4(2):91-101
- DESSOKI, H.H., HIFNAWY, T., (2009).** Beliefs About Mental İllness Among Üniversity Students İn Egypt. Europe’s Journal Of Psychology, 1:1-19
- DOĞAN, S., (1992).** Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Ruh Hastaları ve Hastalarına Karşı Tutumlarının Değerlendirilmesi. III. Ulusal Hemşirelik Kongresi, Kongre Özet Kitabı, s. 783-7
- ERSOY, M.A., VARAN, A., (2007).** Ruhsal Hastalıklarda İçselleştirilmiş Damgalama Ölçeği Türkçe Formunun Güvenilirlik ve Geçerlik Çalışması. Türk Psikiyatri Dergisi, 18:163-71
- GÜRLEK YÜKSEL, E., TAŞKIN, O., (2005).** Türkiye’de Hekimler ve Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Ruhsal Hastalıklara Yönelik Tutum ve Bilgileri. Anadolu Psikiyatri Dergisi, 6:113-121
- HIRAI, M., & CLUM, G.A., (2000).** Development, reliability, and validity of the beliefs toward Mental İllness Scale. J Psychopathol Behav Assess, 22:221-236
- JAVED, Z., NAEEM, F., KİNGDON, D., İRFAN, M., İZHAR, N., AYU, B M., (2006).** Attitude of the university students and teachers towards mentally ill in Lahore, Pakistan. J Ayub Med Coll Abbottabad, 18:55-58
- KAYAHAN, M., (2009).** Hemşirelik Öğrencilerinin Şizofreniye Karşı Tutumları ve Psikiyatri Eğitiminin Etkisi. Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 6(1):27-34
- KIZILKAYA, B., & BEYDAĞ, K.D., (2009).** “Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Öğrencilerin Ruhsal Sorunu Olan Bireye Karşı Tutumlarına Etkisi” III. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi, Özet Kitabı”. Akçakoca-Düzce. ss:99
- KÜÇÜK, L., ÖZBAŞ, D., BUZLU, S., (2009).** Bir Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinde Psikiyatri Hemşireliği Dersi Uygulamasının Ruhsal Hastalıklara Yönelik Tutumlar Üzerine Etkisi. III. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi Özet Kitabı, ss:109
- KÜEY, L., (1995).** Ruhsal Bozukluklara İlişkin Halkın Tutum ve Davranışları, Kriz Dergisi, 3(1-2): 191-193
- MORRISON, M., DE MAN, A.F., DRUMHELLER, A., (1993).** Correlates Of Socially Restrictive and Authoritarian Attitudes Toward Mental Patients in University Students. Socia

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Behavior and Personality: Aninternational Journal, 21:333-338

Information on Dangerousness. Schizophr Bull, 25:437-46

OBAN, G., KÜÇÜK, L., (2011-a). Ergenlerde Ruhsal Hastalıklara Yönelik Damgalamayı Etkileyen Faktörler. Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 2(1):31-39

RIANA, A.R., OSMAN, C.B., AINSAH, O., (2008). Psychiatric Morbidity And Attitudes Towards Mental İllness Among Patients Attending Primary Care Clinic Of Hospital University Kebangsaan Malaysia. Malaysian Journal Of Psychiatry, 17:30-43

OBAN, G., KÜÇÜK, L., (2011-b). Damgalama Erken Yaşlarda Başlar... Gençlerde Ruhsal Hastalıklara Yönelik Damgalamayla Mücadelede Eğitimin Rolü, Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 283):141-148

SABANCIOĞULLARI, S., KELLEÇİ, M., AVCI, D., HENDEN ATA, E., DOĞAN, S., (2009). Hemşirelik Öğrencilerinin Psikiyatri Hastaları ve Hastalıklarına Karşı Tututumlarına Psikiyatri Hemşireliği Dersinin Etkisi. III. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi Özet Kitabı, s:130

OBAN, G., & KÜÇÜK, L., (2012). Lise Öğrencilerinde Şizofreniye Yönelik Bilgilendirme Eğitiminin Sosyal Mesafe ve Tutuma Etkisi. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi 9:35-41

SAVRUN, B.M., ARIKAN, K., UYSAL, O., ÇETİN, G., POYRAZ, B.C., AKSOY, C., BAYAR, M.R., (2007). Gender Effect On Attitudes Towards The Mentally İll: A Survey of Turkish University Students. Isr J Psychiatry Relat Sci, 44:57-61

ÖZ, F., & İNCİ, F., (2009). Hemşirelik Öğrencilerinin Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Öğretimi Sürecinde Ruhsal Sorunu Olan Bireye Yönelik Tutumları. III. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi Özet Kitabı, ss: 184

TAŞKIN, E.O., ÖZMEN, E., DEMET, M.M., (2003). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Şizofreni İle İlgili Tutumları. Nöro Psikiyatri Arşivi, 40: 5-12

ÖZMEN, E., ÖZMEN, D., TAŞKIN, E.O., DEMET, M.M., (2003). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Depresyona Yönelik Tutumları. Anadolu Psikiyatri Dergisi, 4: 87-97

PENN, D.L., KOMMANA, S., MANSFIELD, MÇ, LINK, B.G, (1999). Dispelling The Stigma Of Schizophrenia; II. The İmpact Of

ÜNAL, S., HİSAR, F., ÇELİK, B., ÖZGÜVEN, Z, (2010). Üniversite Öğrencilerinin Ruhsal Hastalığa Yönelik İnançları. Düşünen Adam

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi
23:145-150

YAZAR NOTU: Bu makale, 1-3 Eylül 2014 tarihleri-arasında Ankara'da gerçekleştirilen, 3. Uluslararası - 7. Ulusal Psikiyatri Hemsireliği Kongresi'nde poster bildirisi olarak sunulmuştur.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to act as an illustrator for the purpose of evaluating the effect of the Psychiatric Nursing class and the beliefs of the students in the Nursing Department of Kastamonu University regarding mental illnesses. Also the relation of students' ideas on mental illnesses to the socio-demographic traits of said beliefs were examined. **Material and Method:** The research sample is comprised of two student groups from the Nursing Department of Kastamonu University. First group is composed of (3rd Grade) students who do not take the psychiatry theory and application education, the second one of (4th Grade) students who take the said education. The study was finalized between the dates 21st March- 21st April 2014 with 155 students, 64 of which are 3rd Grade students and 91 of which are 4th Grade students. The research data was collected using the Socio-demographic Information Form and the Beliefs towards Mental Illnesses (BMI/S) scale. Data entry and analyses was conducted with the SPSS 16.0 Statistical Package Program, $p < 0,05$ was valued as the statistical level of significance. **Findings:** When analyzed the numbers regarding the students' attendance in the psychiatry lecture and application, it was found out that 41.3% of whom take the lecture, whereas 58.7% do not. 85.2% of the students had never been to a psychiatrist and/or to a psychologist, while 14.8% of whom had been; 61.9% of said students had encountered a person with a mental illness, and 35.5% had also encountered with people with mental illness, but referred to them as their patients. It was found out that vast majority of the students (85.2%) had no prior history of psychiatric consultation and/or treatment in their families. The BMI/S total and sub-scale points of female students in this study were calculated respectively as; Total= 57.92 ± 13.70 ", "Hopelessness= 30.61 ± 8.91 ", "Dangerousness= 25.17 ± 6.23 ", "Shame= 1.93 ± 2.29 ", and "Total= 57.80 ± 14.41 "; whereas for male students it was; "Hopelessness= 30.94 ± 8.74 ", "Dangerousness= 24.43 ± 5.87 ", "Shame= 2.59 ± 2.59 . When looked at how the BMI/S point averages were distributed based on whether or not having been to a psychiatrist and/or psychologist, it was calculated that the point averages of hopelessness-poor interpersonal relationships ($p=0,03$, $p < 0,05$) and dangerousness ($p=0,027$, $p < 0,05$) sub-scales of students that had never been to a psychiatrist and/or psychologist were higher. The BMI/S point average of students taking psychiatry lecture was 57,76; while the BMI/S point average of the students that do not take the lecture was 57,88. Other compared parameters did not give such significant differences. **Results and Suggestions:** It was determined that the students,

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 04 Sonbahar Kış Dönemi 2015

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

September / October / November / December 2015 Issue 04 Autumn Winter Semester 2015

JEL KODU: C38-F00-M10-I10-Z19 ID:41 K:59

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

who had never been to a psychiatrist and/or to a psychologist, had a more negative belief on mental illnesses as opposed to the students that had been to a psychiatrist and/or psychologist. While there was no significant difference between the students' beliefs towards mental illnesses that take the psychiatry lecture and application, and the ones that do not take the lecture and its application, it was found that generally they have negative beliefs towards mental illnesses. This can be tied to them not having had any opportunities to meet any psychiatry patients on field, and the inaptitude in the field of application itself, despite them taking the psychiatry lecture in theory. For the psychiatry nursing researchers, adding more psycho-educational programs into the psychiatry education curricula can be suggested, so that students' negative beliefs on mental illnesses can be lowered and an awareness towards it can be created. More studies can be conducted with bigger sample groups that come from nursing schools with different curricula on the subject and that have a wider field for psychiatry application. Adding special education programs to change notions such as information, belief, attitude and behavior can also be suggested.